

Nr 2

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av motion angående antalet riksdagens ombudsmän och deras ämbetstitlar.

I motionen nr 357 i första kammaren av herrar *Georg Pettersson* och *Sörlin* hemställes, att riksdagen, under förutsättning att nu vilande förslag till grundlagsändring rörande riksdagens ombudsmän slutligt antages, måtte antaga en stadga angående antalet riksdagens ombudsmän och deras ämbetstitlar av angiven lydelse jämte en av utskottet utarbetad ikraftträdande bestämmelse.

Det vilande förslaget till grundlagsändringar. Innebörden i det av motionärerna åsyftade vilande förslaget till grundlagsändringar är, att antalet riksdagens ombudsmän framdeles icke skall anges i grundlagarna, vilka endast skall innehålla bestämmingen »minst två», och att icke heller ombudsmännens ämbetstitlar skall vara utsatta i grundlag. Detta förslag har tillkommit av hänsyn till det pågående arbetet inom 1963 års JO-utredning. Denna har till uppgift att verkställa en allsidig och förutsättningslös översyn av riksdagens ombudsmannaämbetens organisation och arbetsformer i syfte att möjliggöra en intensifiering av deras tillsynsverksamhet. Utredningen väntas framlägga sitt betänkande under första halvåret 1965. Om däri skulle föreslås en utökning av antalet ombudsmän eller en sådan förändring av de nuvarande båda ombudsmännens verksamhetsområden, att ämbetstitlarna måste ändras, skulle dessa förslag icke ha kunnat föranleda någon reform förrän efter nästföljande andrakammarval, om icke nämnda grundlagsändringsförslagen antagits redan vid riksdagens vårsession år 1964. Förslagen framlades på framställning av JO-utredningen i proposition till 1964 års riksdag (nr 140) och antogs av riksdagen som vilande efter att ha tillstyrkts i konstitutionsutskottets utlåtande (nr 19).

Motionen. I den föreliggande motionen påpekas, att bestämmelser kommer att saknas om antalet riksdagens ombudsmän och deras ämbetstitlar, om det vilande grundlagsändringsförslaget skulle slutligt antagas utan särskild komplettering i dessa hänseenden. En sådan komplettering är nödvändig, framhåller motionärerna. En av flera lagtekniska möjligheter att lösa frågan är att antaga en särskild stadga med bestämmelser i ämnet. Då det kunde vara tveksamt, om konstitutionsutskottets initiativrätt omfattar även framläggande av förslag till en sådan stadga, har motionärerna velat öppna denna utväg genom den föreliggande motionen.

Utskottet. I likhet med motionärerna finner utskottet erforderligt, att författningsbestämmelser om antalet riksdagens ombudsmän och deras ämbets titlar utfärdas i samband med att det nu vilande förslaget till grundlagsändringar rörande ombudsmännen slutligt antages. Detta förslag anmäles av utskottet för riksdagen i ett denna dag avgivet memorial för grundlagsenlig behandling jämlikt 64 § riksdagsordningen.

De erforderliga bestämmelserna skulle kunna tänkas införda i ombudsmannainstruktionen eller i riksdagsstadgan eller i en sådan särskild stadga, som avses i förevarande motion. Instruktionen faller utanför utskottets kompetensområde. Att på ett naturligt sätt infoga bestämmelserna i fråga i riksdagsstadgan erbjuder svårigheter. Utskottet har därför stannat för att föreslå en särskild stadga. En sådan synes också lämplig från synpunkten, att det endast gäller en av formella skäl tillkommen reglering för en övergångstid, tills resultaten av den pågående utredningen kan prövas. Stadgan bör kunna ges den avfattning, som föreslagits i motionen, med tillägg av en ikraftträdandebestämmelse, enligt vilken stadgan träder i kraft samtidigt med de berörda grundlagsändringarna.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen, under förutsättning att det nu vilande förslaget till ändrad lydelse av §§ 96—102, 106 och 110 regeringsformen samt §§ 42 och 68 riksdagsordningen slutligt antages, måtte, med bifall till motionen I: 357, antaga följande

Förslag

till

Stadga

angående antalet riksdagens ombudsmän och deras ämbets titlar

Riksdagens ombudsmän skola vara två. Av dessa skall en benämnas riksdagens justitieombudsman och en riksdagens militieombudsman.

Denna stadga träder i kraft, då Konungen låtit i riksdagen uppläsa öppet brev, att kungörelse utfärdats om ändrad lydelse av §§ 96—102, 106 och 110 regeringsformen samt §§ 42 och 68 riksdagsordningen.

Stockholm den 9 februari 1965

På konstitutionsutskottets vägnar:

GEORG PETERSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Georg Pettersson, Damström, fru Segerstedt Wiberg, herrar Sveningsson, Erik Olsson, Carl Albert Anderson, Dahl, Sörenson och Risberg; samt

från andra kammaren: herrar Adamsson, Nilsson i Östersund, Henningsson, Wahlund, Magnusson i Tumhult, fru Thunvall, herrar Johansson i Trollhättan, Hamrin i Jönköping, Larsson i Luttra och Westberg.